

הפורה בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ד סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא מד | דף הכולל: יומא ל.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד תחילת סימן תקצ"ג.
מוסר: שם עולם - 'והנה ידוע בזמננו' עד 'ולמה הדבר דומה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א' עד סוף פרק א'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"פתחתי בצווחות: כנסו מיד לבניין. סכנת נפשות!" | "גם הבן שלי עמד שם על הפארענצ'ע" – מגיד השיעור
מ'דרשו' הרב אפרים סגל שליט"א בטור אישי | הילד מפתח תקווה שזכה להימנות על אוכלי המן | 2153

על דא ועל הא

**בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום יצא ממש 'שלם'
בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו,
ממש, כביכול, מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו
עוד מאות בחורים, שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי**

מגיד השיעור של 'דרשו' הג"ר אפרים סגל שליט"א, בטור רשמיים אישיים מהרגעים הנוראים בחצה"ק קרלין סטולין

כמדומני שרוב הציבור שהיה כמובן עסוק בהכנות לחג ברוחניות ובגשמיות, דאג להרבה מאוד דברים לאוכל שיספיק לכולם, לספרי הלימוד בוודאי יחסרו במבנה החדש, לסידורי תפילה, למקום ישיבה או עמידה, אבל נושא אחד לא הדאיג אף אחד. נושא הבטיחות...

הרי ידועה ומפורסמת היא זהירותו המופלגת של האדמו"ר מקרלין שליט"א בנושאים אלו של שמירת הגוף והנפש אשר נצטוינו עליהם בתורה באזהרות חמורות, והציות לתקנות הרפואה והבטיחות בלי להתווכח ובלי לנסות ולחלוק על הרופאים או המומחים בתחומים אלו.

הזהירות הזאת עוד התגברה והתעצמה ביתר שאת אחרי אסון מירון. כולנו שמענו את השיחה הנוקבת והמפורסמת של מרן האדמו"ר שליט"א, שאת תחילת דבריו הקדיש לחשיבות של ההתעוררות לתשובה ומעשים טובים, מאידך בסיום השיחה עורר על כך שכפי שרואים בחז"ל, לאחר מקרה שקורה צריך לעשות גם השתדלות גשמית כדי שח"ו לא ישנו מקרים כאלו, וכגון מה

היה זה רגע נשגב ומרומם. הרגע לו ציפינו במשך שנים רבות, הרגע בו זכינו לחנוך לאחר ציפיה אינסופית ויגיעה רבה, את המבנה החדש שעתיד לשמש את קהל עדת חסידי קרלין, להתאספויות המרכזיות בצלו של מורנו ורבינו שליט"א.

אנשי החסידות, שילמו מכיסם כסף רב, כל אחד יותר מכפי יכולתו, למען בנייתו של המבנה הזה, שנמשכה שנים ארוכות. סוף סוף אנו זוכים לראות את הפירות, חנוכת הבית, אומנם חלקית, רק של אחד האגפים, גם הוא אינו מושלם, אבל בכל זאת, סוף סוף אנחנו כאן, בגבעת זאב, בהיכל ענק המתאים להתכנסות הגדולה של רוב מניין ובניין של חסידי קרלין, בצל הקודש בחג מתן תורה. אני באופן אישי התרגשתי במיוחד גם מהעובדה שהגבאים במקום כיבדו אותי למסור את שיעור התורה הראשון בהתכנסות ההיסטורית. עוד מאות שנים יתכנסו כאן חסידי קרלין בחגים ובמועדים, רבבות שיעורים יתקיימו כאן בכל ימות השנה, ואת השיעור הראשון מכולם אזכה אני למסור בליל חג השבועות, בשעה 12:00 בלילה, במסכת יומא דף ל"ה ודף ל"ו...

השבר הוא גדול, בפרט על אלו שנסתלקו מהעולם במיטב שנותיהם, והפצועים שצריכים רחמי שמים לרפואה שלמה בקרוב. אכן למרבה הפלא, תוך כדי חוסר הבהירות במצב הפצועים והנעדרים, אחרי כמה שעות התאסף חלק גדול מהציבור ברחוב שלפני בית הכנסת וכן בבית הכנסת הקטן הישן, ללמוד 'תיקון ליל שבעות' כבכל שנה ושנה, וראו בחוש את האמור 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי'.

היה מדהים גם לראות בחורים צעירים שפוננו לאמבולנסים כשהם שוכבים על אלונקות, ובידיהם - גמרות קטנות ושאר ספרי קודש. גם למחרת התנהלה התפילה בקול רעש גדול ובהתלהבות על אף כל המצב וכל ההרגשות...

אני כשלעצמי הרגשתי ווארט ששמעתי אחרי אסון מירון, על המשנה הידועה במס' סוכה על ירדת גשם בחג הסוכות שהוא משל לעבד שמזג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון על פניו, וכפשוטו הכוונה היא שרבו מראה לו שאינו מרוצה ממנו ואינו רוצה בשימוש. אך באמת כידוע שצדיקים ישבו בסוכה על אף ירדת הגשמים, ושמעתי לבאר כוונת המשנה שלפעמים האדון רוצה לנסות את עבדו האם הוא מסור לו באמת או שמא אינו אלא כעבד העובד למשכורתו, ולכן מנסה אותו איך יגיב לכך שישפוך לו קיתון על פניו - כדוחה את שימוש, האם ימשיך וינסה לרצותו ולעבוד את אדונו כבתחילה, או שמא יאמר - אם אינך רוצה אז לא! והנמשל מובן מאליו, וזו היתה ממש ההנהגה שהיתה בהנהגתו הישירה של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בל ניפול ברוחנו כביכול ח"ו אין הקב"ה רוצה בנו, אלא אדרבה, נראה מסירותנו כאשר על אף כל זאת נמשיך לעבדו בתמימות ולעשות המוטל עלינו, וכמובן כפי שדיבר בקדשו, שצריך כל אחד להתעורר לשוב בתשובה שלמה.... גם בתפקידי בישיבה הק' בביתר עילית התפעמתי מכך, שלמחרת היום ישבנו עם אנשי מקצוע שהדריכו אותנו כיצד לסייע לבחורים לצאת מהטראומה הקשה, והכינו אותנו לשאלות קשות שיהיו לבחורים, כגון רגשי אשם, או חיפוש אשמים באירוע, שאלות באמונה ח"ו וכדו', ולמעשה רוב רובם של הבחורים, גם אלו שנפגעו ומאושפזים בביה"ח, חזקים בנפשם וברוחם, וברור להם שהכל משמים והכל לטובה.

התרגשנו גם מהשתתפות הציבור הרחב בצער הקהילה, אשר נתנו הרגשה שאין זה צער פרטי של הקהילה עצמה, אלא צער של כלל ישראל כולו, וסימן משמים לכולם כהמשך ישיר לאסון הנורא במירון.

ויהי רצון שנוזכה להבין ולהתעורר ולא נזדקק חלילה וחלילה לתזכורות נוספות, ולא יישמע שוד ושבר בגבולנו, ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים, ונאמר אמן.

שלמדנו ממש בימים אלו בדף היומי, על ביטול הריצה על הכבש כקביעה מי יזכה בעבודת תרומת הדשן - לאחר שכהן שבר את רגלו, ותיקון הפייס מאז ואילך, ועוד כמה וכמה מקומות בש"ס כגון זה.

ואכן גם בהתכנסות זו הושקע ממון רב לבטיחות המקום, כשרובה של ההשקעה היא זמנית בלבד ולא כהשקעה לאורך זמן כאשר המבנה יהיה מוכן בעז"ה, ובכל זאת לא חסכו ממון כדי שח"ו לא תצא שום תקלה. כמו כן מונו אברכים שיפקחו על כל הנושא של הבטיחות והזהירות בכניסות והיציאות.

אך כפי שאמר האדמו"ר שליט"א בקול בוכים, בליל החג לאחר תפילת ערבית, כבר אמר דוד המלך (תהלים קלט ז) 'ואנה מפניך אברח'.

גם אני בתוך הקהל הקדוש הזה זכיתי להשתתף במעמד יחד עם חמשת בני הי"ו, וגם בנותי עמדו בעזרת הנשים.

בני הנשוי עמד על הקומות הנמוכות של הפארנצ'עס, והשני עמד יחד על כלל הבחורים על הפארנצ'עס המיוחדות לבחורים, ורקד בכל עוז, ואני עם בני הקטנים יותר עמדנו ממש ליד הפארנצ'עס, ושמחנו יחד עם כולם.

דקה לפני האסון, אמרתי לגדול מבין ילדי שעמדו עמי, ראה הנה חבריך שלך עומדים על הפארנצ'עס, יחד עם הבחורים למרות שעדיין לא חגגו בר מצווה. אולי תעמוד לידם, ואח"כ תחזור להיות לצדיק?

תוך כדי שהוא מתחיל להתקדם לעבר הפארנצ'עס קרה לעינינו האסון המחריד, כאשר ראינו את כל הקומות העליונות קורסות תחתיהן.

הפאניקה היתה נוראית, והמחשבות כמובן איומות ביותר, בפרט לאחר המקרה במירון בו מדחיפות בלבד קרה כזה אסון, קל וחומר לכזה מקרה של קריסה מכזה גובה.

אין צורך לתאר את הפאניקה שאחזה בציבור, כאשר כל אחד מחפש אחרי בני ביתו לראות שהם שלמים ובריאים.

כל הורה מבין את ההרגשה הנוראית של הפחד על ילדיו שאולי נמצאים במצוקה, אמנם אני ברוך ה' תוך כמה דקות ממש נפגשתי עם כל בני משפחתי וראינו שכולנו בחיים ב"ה בריאים ושלמים. אך כמובן שהדאגה לכלל הציבור כאשר כל אחד ואחד הוא בשר מבשרינו היתה עצומה.

בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום של למעלה מ-6 מטר - יצא ממש 'שלם בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו, ממש כביכול מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו עוד מאות בחורים שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי.

"כשהבנתי מה מתחולל - פניתי לקבוצת ילדים גדולה שעמדה בסמוך ופתחתי בצווחות: כנסו מיד לבניין. סכנת נפשות! כולם נסו, ורק אחרי כמה דקות הבנו את עוצמת הנס..."

בטווח של 6 דקות נסיעה מזירת האסון במירון, בשיפולי שכונת מאור חיים שבצפת השכנה אירע לפני מספר שבועות נס שהציל חיי אדם רבים | הרב אברהם ישראל פרידמן, מגזין 'במה'

הסמוך מאוד לבניין ופתחתי בצווחות: כנסו מיד לבניין. סכנת נפשות! כולם נסו, ורק אחרי כמה דקות הבנו את עוצמת הנס. ההדף גרם לרסיסים מתוך המתחם לפגוע בחלונות הבניינים הסמוכים, אבל לשמחתנו לא היו נפגעים בנפש. נמנע אסון כבד; זה יכול היה לעלות לנו בחיי אדם, כפשוטו".
תושב אחר, שעמד לא הרחק מהמקום סיפר לי עוד: "פשוט עפתי מספר מטרים מעוצמת ההדף, הכיפה והמשקפיים שלי עפו על הרצפה. זה היה נראה כמו נפילת טיל...".
מאידך, לארגון החסד רב הפעלים 'ביקור חולים' - שלו אף חדר הכנסת אורחים במרכז הרפואי זיו - נגרם נזק כבד ברכוש.

ובבוקר חג השבועות, כאשר עמדתי ליד ידידי איש החסד הלבבי הרה"ח ר' שע"ה למברגר - יו"ר ארגון 'ביקור חולים', ואמרנו יחד את פרקי ה'הלל' בבית המדרש שברחוב אנילביץ' עם הלהט החסידי - הרגשתי אחרת. הרגשתי שהדברים מקבלים משמעות חיה ומוחשית יותר, מרוממת יותר. נשמת כל חי תברך, אילו פינו מלא שירה כים - אין אנחנו מספיקים להודות ולהלל. אכן כן-כן: לא אמות כי אחיה, ואספר מעשי קה. יסור ייסרני קה ולמוות לא נתנני. כפשוטו. כי אכן צפת מודה מעומק הלב לבורא יתברך על הצלתה מאסון כבד. כי גבר עליה חסדו.

'במה' bama.org.il

ים של מלל ודמעות נשפכו על אסון מירון תשפ"א. 45 יהודים שנקטפו מעולמנו בשיא פריחתם, ומבלי שיספיקו אף להיפרד רגע לפני מקרוביהם.

לצד האסון הזה, לא מעט חושבים כי נמנע 'אסון מירון 2', ובטווח של 6 דקות נסיעה מזירת האסון: בשיפולי שכונת מאור חיים שבצפת השכנה.

זה קרה ביום ראשון של לפני שבועות אחדים, בשעה 18:24 בערב בדיוק. ילדים ששיחקו באש בעת שהותם ב'מחנה' מאולתר שהקימו, גרמו לדליקה בבית ארגון החסד הגלילי 'ביקור חולים' (הפועל ללא-לאות לרווחת החולים במרכז הרפואי 'זיו' ומעניק שירותי חסד נוספים מכל הלב), וגרמו להתפוצצויות חוזרות ונשנות של מחוללי-חמצן, שהרעידו את צפת ואף גרמו לפגיעות בחלונות בשל הדף הרסיסים מתכולת המשרדים.

עשן סמיך מילא את האזור. זו הייתה נראית זירה קשה. הפיצוצים נשמעו שוב ושוב, בזה אחר זה, והתושבים נסו בבהלה אל הבתים בתחושה כי מדובר בנפילה של טילים. קול ה'בומים' החריד את צפת השלווה והרגועה כל-כך, והרעיד את בתי שכונותיה כולן. אף למשל ברחוב הבעש"ט (שפרינצק) תושבים העידו על הדים לקולות הנפץ העזים.

"בסייעתא דשמיא נקלעתי למקום בדיוק במועד שזה קרה", סיפר לי אחד מעדי הראייה. "כשהבנתי מה מתחולל - פניתי לקבוצת ילדים גדולה שעמדה בפתח הבניין של רחוב צה"ל 1,

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

ואז נתמלאתי פחד נורא. חשש עצום אפף אותי. ואני שומע את שפתיי ממלמלות תפילה: "אנא ה', תעשה שתהיה הפסקת אש. שתגמר כבר המלחמה הזו". מה הקשר? אני שומע אתכם שואלים...

מדוע התפללתי בדמעות שתהיה הפסקת אש, לפחות מיום חמישי שעבר עד יום ראשון?

הרב יהושע כהן

היה זה ביום חמישי שעבר, בשעות הערב.

ראיתי אותם סוחבים את המזוודות, עולים במעלה הרחוב, משא כבד בידם. יש להם הרבה מה לסחוב. כמעט שבעה שבועות שהם בישיבה. מתחילת הזמן עד חג השבועות הם אפילו לא הוציאו את האוזן מבנין הישיבה.

כמעט 50 יום הם מתכוננים. ראשם ורובם שקוע בהכנות לקראת יום חגם הגדול - חג מתן תורה, וזה כמובן הצריך שקיעות יתירה מצידם, ושעות נוספות של לימוד. כך רווח המנהג בישיבות רבות בישראל. ועליהם העולם עומד.

הרביעיה צעדו יחד בקבוצה לכיוון התחנה שמאחרי ביתי, כל אחד נוסע למקום אחר, אל ביתו ועירו, אבל עד התחנה הם צועדים יחד, ואם לא המזוודות והשקיות שתופסות וגודשות את שתי ידיהם, מן הסתם הם היו צועדים יד ביד במעגל. ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד.

אור וזוהר קורן מפניהם, וחזותם מוכיחה עליהם כאלף עדים כי הם קיבלו את התורה בשמחה. וגם מבלי להבין הרבה בחכמת הפרצוף, היה קל לזהות שהפנים שלהם מחוייכות, מאושרות. קורנות.

הם היו ממש רחוקים. כעת הם ממש חולפים ליד ביתי. אני רואה אותם ממשיכים במעלה המדרגות, וליבי יוצא אליהם, משתוקק לצאת ולסחוב איתם, עבורם, את המזוודות הכבדות מלאות הבגדים הספוגים בהמון שעות של תורה ויראה.

ואז נתמלאתי פחד נורא. חשש עצום הקיף אותי. ואז אני שומע את שפתיי ממלמלות את התפלה הבאה: "אנא ה' תעשה שתהיה הפסקת אש. שתגמר המלחמה הזו כבר".

מה הקשר? אני שומע אתכם שואלים. אכן, גם אני שאלתי.

אך בין רגע נזכרתי בתשובה הפשוטה מאד. שהיא סוד קיומנו. אמת שבחורי ישיבות נורמליים לומדים גם בשבת חופשה. אמת שמי שקיבל תורה אך לפני יומיים בחג השבועות, ימשיך מן הסתם בשקידתו גם בביתו, מחוץ לכתלי הישיבה. אבל ברור, וזה לא סוד, שקול התורה מעט יורד בשבתות שכאלו. מטבע הדברים פוגשים את ההורים ואת בני המשפחה, וקול התורה פחות נשמע בשבתות חופשה. ומשכך, זו אכן תפלה מתבקשת.

כל לב נורמלי אמור היה לייחל שקולות המלחמה והמהומה הנוראיים ישכחו וירגעו עוד לפני שבת. אחרת, מי יגן עלינו בשעת הסכנה.

כעת, יום ראשון בערב, כשרוב-ככל הבחורים שוב חזרו לישיבות, כבר אין לי שום בעיה שתחזור שוב הלחימה, שהחמאס ימשיך לספוג ולספוג... אנחנו חיים באמונה פנימית צרופה, שהתורה היא מקור חיינו, ועליה בטחוננו. מי שאמונה בריאה בליבו, יודע להבין כי הנסים הנוראיים שראינו לאורך הלחימה, אינם 'מזל' אלא 'נס' גמור. אוטובוס שמקבל טיל חצי דקה אחרי שפרק מתוכו עשרות חיילים. או בנין ענק בן 30 קומות, שקיבל פצצה - שבועות ספורים לפני שהולכים להכנס אליו דיירים, אלו רק 2 דוגמאות מתוך שלל הניסים שחווינו כאן. יש למישהו ספק שמישהו למעלה משגיח פה עלינו?

מי שעינים בריאות לו, מי שעיני שכל טהורות בלב, יודע שזה לא שיש לחמאס 'מזל' רע ולנו 'מזל טוב', אלא שלנו יש הגנה מיוחדת - התורה הקדושה, מתנה יקרה שקיבלנו לפני 3333 שנה. ורק קולות התורה של בחירי האומה - בחורי ישראל הקדושים והטהורים, הם שעומדים לנו למגן וצינה. אשריכם. עליכם העולם עומד.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בסוף כיתה ו' הסכים האב לעוד שנה, ובסופו של דבר הגיע הילד גם לכיתה ח'. המחנך ידע שעיקר המאבק יהיה עכשיו על המשך הלימודים בישיבה. ואכן, כשהחלו הדיבורים בנושא זה פרץ ריב קשה

הילד מפתח תקווה שזכה להימנות על אוכלי המון

בלתי אל המון עינינו (במדבר יא ו)

לקראת סיומה של כיתה ה' ביקש הילד מאביו בדמעות ובתחנונים שישיאנו בבית הספר החרדי 'עוד שנה', ולאחר הפצרות מרובות נעתר האב, תוך שהוא מדגיש ש'אני מוכן רק לעוד שנה אחת'... אמו של הילד, שהגיעה מבית מסורת, היתה דווקא מרוצה מאוד מבית הספר החרדי וגילתה שביעות רצון בולטת מצורת החינוך המוענקת לו, ועמדה כל העת לצדו של בנה. העניינים התגלגלו כך שבסוף כיתה ו' הסכים האב לעוד שנה, ובסופו של דבר הגיע הילד, שהפך כבר לנער, גם לכיתה ח'. המחנך שנקשר אל הנער, ידע שעיקרו של המאבק יהיה עכשיו בענין המשך לימודיו של הנער בישיבה. ואכן, כשהחלו הדיבורים בנושא זה, פרץ ריב קשה בין האב לבנו, אבל עכשיו כבר לא עזר לו שום דבר. הבן היה כבר בן תורה אמיתי, שלט היטב בכמה מסכתות, ואף התעטר במידות טובות למופת, והוא הסביר לאביו שהוא הולך ללמוד בישיבה, בכל מחיר! גם אם האב יחליט לסלקו מן הבית, או לנתק עימו את הקשרים באופן מוחלט!

"אני עושה זאת בלב שקט, כי בטוחני שזו היא גם טובתך, אבא", אמר לו הבן. "אם לא תשתכנע בצדקת דרכי בחיי חיותך כאן בעוה"ז, הרי כשתגיע לבית דין של מעלה, לאחר מאה ועשרים שנותיך, תראה כבר כמה טוב היה לך שהמשכתי ללמוד בישיבה". האבא, שתפס כבר שבנו יהיה גם אברך כולל, המשיך לדבר כל העת על ענייני הפרנסה, וניסה לשכנע את הנער שבמצב הכלכלי של ימינו אי אפשר להסתמך על אחרים... הבן, כמובן, שלל את הדברים מכל וכל, והוכיח לאביו באותות ובמופתים שיש רבים שאינם לומדים בכלל ובכל זאת אינם מסודרים בעבודה, ומאידך אברכי הכוללים מצליחים להסתדר בדרכים מופלאות ביותר.

לאחר תום שנות הלימודים בבית הספר החרדי בפתח תקוה, המשיך הבן את לימודיו בישיבה. האב התנתק ממנו לגמרי, אם כי הבן המשיך להגיע הביתה בשבתות.

כאשר הגיע הבן לשיעור ג' בישיבה לצעירים, ועשה חיל בלימודיו בצורה לא רגילה, נפטר סבו של הנער, אבי אביו, זה שבזכותו נכנס בכלל לבית הספר החרדי. הנער השתתף כמובן בהלוויה, ומירר בבכי על מות סבו, וחזר לספסל לימודיו בישיבה, לא לפני שניחם את אביו שישב 'שבעה'.

ביום החמישי של ה'שבעה' מקבל הבן טלפון לישיבה. על הקו היה אביו שקרא לו בדחיפות להגיע הביתה. הבחור נבהל קמעה, משום שמאז עומדו על דעתו, והמריבות שהיו לו עם אביו, מעולם

הסיפור דלהלן סופר על ידי הרה"ג רבי ניסן גולדברג, ר"מ בישיבת 'אור ישראל' הגדולה, והוא מלמד על שכרו של מי שמוסר את נפשו לתורה, ומחדד את הידוע לנו מכבר, שבן תורה המקדיש עצמו לעמלה של תורה, אין לו כלל מה לחשוש מענייני פרנסה. והוא מקבל את כל מזונותיו 'לחם מן השמים' מבורא עולם הזן את העולם מקרני ראמים ועד ביצי כינים!

מדובר בפרשיה שהתרחשה בעיר פתח תקוה במשפחה שכל בניה עדיין אינם שומרים מצוות, ורק בן אחד התגלגל בדרך לא דרך למוסדות חרדיים ולישיבות קדושות. סבו של הנער, שזיק של יהדות עדיין מפעם בו, ביקש מבנו (אביו של הנער) שישלח את הילד לבית ספר דתי, כדי שידע לפחות להיות שליח ציבור ולומר קדיש בבוא היום. האב הסכים, אבל התנה מראש שהלימודים בבית הספר הדתי יהיו "רק עד כיתה ה'", ומיד לאחר מכן יעבור הילד לבית ספר לא דתי. כך רצה אבי הילד, אבל הוא שכח שלילד זה יש גם אבא בשמים, והוא רצה אחרת.

כיון שבית הספר הדתי הסמוך למקום מגוריהם הוא מוסד חרדי, הסכים האב לשולחו לשם. הילד נקשר מאוד לבית הספר ולאווירה המצויינת השוררת שם, ובמיוחד נקשרה נפשו בנפש אחד המחנכים המעולים שהיו בבית הספר, וזה השיב לו קירבה ואהבה, והעלהו במעלות התורה והיראה. המחנך, שידע מאין בא ילד זה, נקט בחכמה, והספיג לתלמידו את כל מה שהיה צריך על מנת לעמוד איתן מול הנסיונות בבית ובקרב בני המשפחה. והילד, אכן, הגיע לדרגות גבוהות בתורה וביראה, מה שכמובן לא מצא חן כל כך בעיני האב...

כבר בהיותו באמצע כיתה ה', הודיע האב שהוא מתכוון לממש את התנאי שלו ולהעביר את הילד לבית ספר לא דתי. המורים כבר לא ממש התרגשו למשמע הדברים, כי הילד היה חזק דיו והצטייד בכל הכלים הנפשיים להתמודדות הדרושה לו. הטיעון המרכזי שהיה כל העת בפיו של האבא, נסב על כך ש'אני רוצה שהבן יוכל להתפרנס בכוחות עצמו, ולא יהיה תלוי בקופתם ובארנקם של אחרים'... המורים, שעמדו בקשר עם האבא, ניסו להסביר לו בנועם שאדם שלומד תורה, ובמיוחד אם הוא מוסר את נפשו על כך, מובטח לו שפרנסתו תגיע אליו בדרכים שמיימיות, ואין לו מה לחשוש מכך, אבל האבא לא בדיוק השתכנע למשמע הדברים, ועמד על כך שהוא רוצה להעביר את הבן לבית ספר חילוני.

לא קיבל קריאה שכזו. הוא הזדרז לחזור לביתו.

מיד כשעמד בפתח החדר בו ישב אביו, קם האבא מלוא קומתו, התנפל על ילדו בחיבוקים ונשיקות והתפרץ בבכי רוגש. "צדקת, בני, צדקת", קרא בלהט, כשהוא נסער כולו. ובעוד הבן עומד משתומם, נרגש כולו, לנוכח המראה, מוציא האב מכיסו דף אחד לבן ומבקש מהבן יקיר שלו שיקרא מה כתוב בו. עכשיו הכל כבר היה מובן. מה התברר? כמה שעות לפני כן פתחו בני המשפחה, בנוכחות עורך דין, את צוואת הסבא, שהיה אדם עשיר מאוד ובעל קרקעות רבות בפתח תקווה וסביבתה. מתח רב שרר בקרב בני הבית לקראת פתיחת הצוואה, שכן אף אחד לא ידע כיצד חילק הסבא את נכסיו המרובים. תדהמה

גדולה אחזה בכל הנוכחים למקרא השורות הראשונות של הצוואה, שבהן נאמר ש-50 אחוזים מכל רכושו מוריש הסבא לנכדו הלומד תורה!! רק לאחר שכתב זאת במפורש בצוואתו, עובר הסבא לחלוקת יתר הרכוש.

אבי הנער המשיך לחבק כל העת את בנו, ובכה ובכה ללא הפוגות. "עכשיו אני רואה שמי שמתמסר ללימוד התורה - אין לו דאגות פרנסה. אמנם למדתי זאת בדרך הקשה, תוך יצירת מוקדי מריבות וסכסוכים בתוך ביתי פנימה, אבל משנוכחתי בכך, אני מודה ומתוודה: "טעיתי, וה' הטוב יכפר בעדי. ומעתה - כל מה שתרצה, אעשה למענך", אמר האב.

(להתעדן באהבתך)

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

מידי שלוש שנים וחצי, בודק אבא את המזוזות. פעם אחת, אחר שהוחזרו המזוזות מן הבדיקה ונקבעו במקומן, חשה אמא תחושות מוזרות וחוסר נוחות בולט, היא הסתובבה מהכא להתם, נכנסת ויוצאת במטבח ומחוצה לו, ואינה מוצאת מרגוע לנפשה...

על גילויי השגחה מופלאים בבית מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א כפי שמספרת בתו

ר. צביון

בכל ביתי נאמן הוא (יב, ז')

אמא היתה אומרת: 'מיראת שמים אין מפסידים!' וכה סיפרה: פלוני עמד בפני נישואי בתו, ובאין לו כסף להוצאות הנישואין נסע למדינת הים לפשוט יד לצדקה. הוא כיתת רגליו מגביר אחד למשנהו, אולם הללו מיאנו לפתוח את ידם ולהעניק לו את הסכום הדרוש. ידידים הציעו לו לנסוע למדינה הסמוכה ולנסות שם את מזלו, והוא שמע לעצתם. כחלק מן הבדיקות הביטחוניות בשדה התעופה התבקש היהודי לחלוץ את נעליו, ומשבא לנעול אותן בחזרה, התברר לו כי נעליו הוחלפו בנעליים אחרות השייכות לגוי, שסימן עבודה זרה חרוט עליהן. היהודי סירב לקחת נעלים אלו, ולא נותרה לו ברירה, כי אם לצאת לרחובה של עיר ברגליים יחפות... בעודו משוטט ברחובות פגש בו אחד ממכריו. הידיד נדהם לגלותו מהלך באין מנעלים לרגליו, והלה שח לו על כל הקורה עמו. הידיד התפעל מיראת השמים של חברו, ועל אתר העניק לו סכום כסף נכבד ביותר!

משום דרגתה הגבוהה באהבת המצוות וביראת שמים, זכתה אמא לראות גילויי השגחה מופלאים שבאו לסייעה בדרכה, בבחינת 'הבא לטהר מסייעין בידו'. ואכן, כמה וכמה מאורעות פלאיים התרחשו עמה.

סייעתא דשמיא לקיום המצוות

פעמים רבות זכתה אמא לסייעתא דשמיא מיוחדת בקיום המצוות. שנה אחת בערב פסח שחל בשבת פנתה אמא לנוח אחר

סעודת היום. בשנתה חלמה, והנה היא רואה חתיכת לחם מונחת במקום מסויים בביתנו, והחתיכה הולכת וגדלה עד שהגיעה לכדי כיכר לחם שלמה. אמא התעוררה בבהלה וחששה שמא יש ממש בחלומה. היא מיהרה לאותו מקום, ואכן, כיכר לחם שלמה נמצאה שם! משמים הצילוה מחטא. אמא קראה מיד לילדי השכנים, שהספיקו לאכול את כיכר הלחם עד תומה לפני סוף זמן אכילת חמץ.

פעמיים בשמיטה, מידי שלוש שנים וחצי, בודק אבא את המזוזות. פעם אחת, אחר שהוחזרו המזוזות מן הבדיקה ונקבעו במקומן, חשה אמא תחושות מוזרות וחוסר נוחות בולט, היא הסתובבה מהכא להתם, נכנסת ויוצאת במטבח ומחוצה לו, באה בין חדרי הבית, ואינה מוצאת מרגוע לנפשה.

לבסוף בקשה אמא מאחי: "אנא, בדוק את מזוזות המטבח וראה אם הונחה כראוי". הוא עשה כבקשתה, ולגודל תדהמתו גילה כי בקלף יש חור, שנוצר על ידי המסמר בשעה שקבעו את המזוזה!

השגחה פרטית ליוותה את אמא גם בבואה לסייע לאחרים לפתור את בעיותיהם.

אחיני, הרב גדליה הוניגסברג, כתב בספרו 'באר שבע' את אשר שמע מסבו, רבי אהרן לייב שטיינמן: "מאחר שהרבנית קנייבסקי כה רוצה לסייע לאחרים במצוקותיהם מסייעים אותה מן השמים!"

והנה דוגמא אחת מני רבות לכך: זוג הורים התפרצו לביתנו מתייפחים ובוכים וצרתם בפיהם: "עומדים אנו לפני נישואי בתנו

לאשה נזקקת. לפתע, בשעות הצהריים קיבלתי סכום כסף לחלק לצדקה! ספרתי את הכסף. היה זה הסכום המדויק שרציתי לתת לאותה אשה! שמחתי מאוד על שסייעוני ממרום לסייע לאותה אשה, כפי שרציתי.

"אולם עדיין נותרה לי בעיה קטנה - לא ידעתי היכן גרה הנזקקת!

"גם כאן ליוותה אותי סייעתא דשמיא: לפתע נכנס הביתה חתני, שכלל לא היה אמור להגיע באותה שעה, וכששחתי לו על הבעיה, הגיב מיד כי הוא מכיר את האשה ויודע היכן היא מתגוררת. מיד שלחתי עמו את הסכום, לשמחתי הרבה ולשמחתי של אותה אשה..."

בליל שבועות אחד התכוננה אמא לעלות על יצועה ועמדה לנעול את הדלת. לפתע עלתה בה מחשבה, כי אם באמצע הלילה יעלה אבא הביתה מבית הכנסת, לא ימצא את המפתח. אמא לא רצתה לישון כאשר הדלת אינה נעולה, אולם כוחותיה לא עמדו לה לרדת לבית הכנסת ולהודיע לאבא ולומר לו היכן היא מטמינה את המפתח. אמא ישבה באפיסת כוחות וביקשה מהקב"ה שישלח לה את עזרתו.

פתאום נכנסה אל הבית אשה שמעולם לא ביקרה בביתנו קודם לכן, ועתה באה, באופן מקרי לחלוטין, כדי לבשר לאמא שאחותי ילדה בשעה טובה ומוצלחת, ולספר כי היא חשה בטוב. אמא ביקשה ממנה כי ברדתה תקרא לילד מבית הכנסת ותשלח אותו אליה, כדי למסור דרכו לאבא היכן מונח המפתח.

התמונות אבדו

פעמים רבות אירע, כי דברים שאמא לא רצתה שיעשו, לא הצליחו לעשות.

אשה צילמה אמת אמא במכשיר פלאפון לא כשר, הדבר היה למורת רוחה של אמא, אולם היא לא אמרה דבר. לאחר מכן סיפרה אותה אשה: "אינני יודעת מה קרה, אולם המכשיר השתק, והתמונות שצילמתי אבדו..."

גילויי השגחה לאבא

גם עם אבא אירעו הרבה מעשי השגחה מופלאים. אבא סיפר, כי באחת הבריתות שבהן הוזמן לשמש כסנדק, הגיע המוהל רק לאחר שקיעת החמה. הוא חפץ למול את הילד, אולם אבא ניסה לעצור בעדו. הלה התעקש למול, ואבא קם ויצא כדי שלא להיות שותף לדבר עבירה, בדרכו חזרה שאל הנהג את אבא מניין ידע כי הילד איננו כשר...

כאשר שמעה אמא את המעשה מפי אבא, הזכירה לו עובדה דומה שאירעה עמו:

פעם, בעת שיצא מברית מילה, ביקש אחד המשתתפים להסיעו ברכבו החדש. אבא נכנס למכונית, אולם זו לא הותנעה. אבא ירד, ומיד חזר הרכב לפעולה. שוב עלה ושוב כבה המנוע, וחוזר חלילה. אבא הבין כי יש דברים בגו, וחקר את בעל הרכב

היקרה עם בחור שעד אתמול שמענו עליו רק תשבחות, אמש התקשר אלינו בחור משיבתו ודיבר בגנותו של החתן ותיאר את חסרונותיו הרבים. מה עלינו לעשות ?

בעוד אמא מהרהרת בדבר, נכנס לבית אחיינה, אורו פניה של אמא - אותו אחיין לומד בישיבתו של החתן! מיד פנתה אליו, שחה לו את הדברים וחקרה אותו על טיבו של אותו בחור. "רק קנאה גרמה לאותו בחור לומר את שאמר". קבע האחיין. "החתן הינו חברי הטוב, ואני יודע היטב כי כל אותם חסרונות לא היו ולא נבראו". ההורים שבו לביתם רגועים ומרוצים. האחיין הנכון הזדמן בדיוק ברגע הנכון!

בדיוק בעמוד הנכון!

ועוד מעשה -

אמא נשאלה אם יש לנסוע לומר שיעור בעיר אחרת, כאשר ידוע כי הפעם ישתתפו בו מספר מועט של אנשים. תוך כדי שאמא חוככת בדעתה מה לענות, הגיעה התשובה ממקור בלתי צפוי: אשה נכנסה אל החדר עם בתה בת-המצוה. אמא בירכה אותה בחום והעניקה לה חוברת העוסקת בענייני חסד, ואף כתבה לה הקדשה כמנהגה עם כל בנות המצוה המגיעות להתברך מפיה. אמא פתחה את החוברת כדי לקרוא ממנה קטע קצר, כדרכה. והנה החוברת נפתחת בעמוד שבו מופיע סיפור על החזון איש:

השוחט של רמת גן, רבי ישראל אריה ליישינסקי (מתלמידי נובהרדוק), היה מוסר שיעור קבוע בבית הכנסת ברמת גן. לימים עבר להתגורר בבני ברק, אך המשיך למסור את השיעור דבר יום ביומו. יום חורפי אחד שרר מזג אויר סוער במיוחד, והבריות הסתגרו בבתים רבי ישראל אריה תהה האם לנסוע לרמת גן: 'וכי מי יגיע לשיעור ביום שכזה? אולי רק הגבאי, שגר סמוך לבית הכנסת'. אך בכל אופן שאל את החזון איש כיצד לנהוג.

וכה הורה החזון איש: טוב ללכת לשיעור אפילו בעבור משתתף אחד, משום שאין דומה אדם שלומד טורה שעה אחת לאדם שאינו לומד כלל.

למראה החוברת שנפתחה בדיוק בעמוד המתאים, היתה בפיה של אמא תשובה ברורה!

צירוף המקרים התברר כמופלא ביותר, כאשר התברר שהאשה שנכנסה עם בתה בת-המצוה היא נכדתו של רבי ישראל אריה ליישינסקי.

הסכם המדויק

מספרת אחת הנכדות: לא פעם ראינו בחוש כיצד הקב"ה מזמן לסבתא את כל צרכיה. פעם נזקקה סבתא לסכום כסף כדי לשלם לעוזרת את שכרה. היא לא ידעה מאין יבוא עזרה, אולם דקות ספורות קודם שעזבה העוזרת את הבית' נכנסה אשה ומסרה לסבתא את הסכום המדויק...

אף אמא עצמה סיפרה:

"בערב יום טוב שביעי של פסח חפצתי לתת סכום כסף

האם קנה את מכוניתו בכסף כשר לגמרי. האיש הודה כי אכן, בנו המתעסק בריבית קצוצה רכש בעבורו את הרכב...

כך חייתה אמא כל חייה, יום-יום ושעה-שעה, מתוך אמונה

ודבקות בה' ובשבטו ובמשענתו.
את כל מאורעות חייה קיבלה אמא מתוך ידיעה ברורה כי הכל
בא בהשגחה פרטית ומיוחדת, ומתוך הסתכלות זו היתה חולקת
אותם עמנו ועם שאר מכרותיה.

(מתוך הספר 'בית אמי')

על דא ועל הא

האברך ממש נעלב: "מזה שלושים שנה לא עשיתי מבחנים, רק בישיבה קטנה עשיתי מבחנים, וזה היה מספיק, די והותר!"

הגאון רבי חיים שטרן שליט"א, ראש כולל 'מתיבתא להוראה' ומייסד מפעלי התורה בקהילת 'המתמידים',
מספר על הפעילות המקיפה להגדיל תורה ולהאדירה, בין השאר בשיתוף 'דרשו'

יוסף מאיר האס

"היה זה אברך יקר מבני הקהילה, אשר מצוי כבר בשנות העמידה המאוחרות. כאשר מפעל 'מאן מלכי רבנן' של קהילת 'המתמידים' החל בשיתוף פעולה עם 'דרשו' בעריכת מבחנים חודשיים בגמרא והלכה בבתי המדרש של הקהילה, שכנע אותו אברך אחד להצטרף למסלול 'הדף היומי בהלכה' בלימוד עמוד משנה ברורה ביום. האברך ממש 'נפנף' אותו תוך שהוא כמעט נעלב: מזה שלושים שנה לא עשיתי מבחנים, רק בישיבה קטנה עשיתי מבחנים, וזה היה מספיק, די והותר!"

"האברך לא הרפה ושכנע אותו לנסות בכל זאת. לבסוף הסכים, רק כדי 'לגרש' את ה'טרדן'... מאז עברו כבר שלוש שנים... אותו יהודי פגש לאחרונה את הרה"ג רבי דוד הופשטטר שליט"א נשיא 'דרשו', ובדמעות על לחיו סיפר לו כי מזה שלוש שנים לא פספס אפילו לא מבחן אחד! הוא זכה כבר לעבור על כמחצית ספרי ה'משנה ברורה' בעיון רב, ו-...כן, כמו 'בישיבה קטנה' ממש... אבל כאשר באמתחתו אוצרות של הלכה אשר ערכם לא יסולא בפז!"

הגאון רבי חיים שטרן שליט"א, ראש כולל 'מתיבתא להוראה' ומנהל רוחני בישיבת 'תורת השם', איש אשר רוח בו הפועל גדולות ונצורות בתחום התורה בקהילת המתמידים, ומי שייסד את מפעלי התורה בקהילת 'המתמידים' ויוזם ופועל במרץ מזה קרוב לשני עשורים בתחום זה - מספר לנו בהרחבה על פעולות החיזוק המשמעותיות הנעשות על ידי הארגון לבני הקהילה:

"גולת הכותרת בפעולות החיזוק היא ללא ספק 'מעמד קבלת התורה השנתי', בו מתאספים כלל בני הקהילה ביום כ"א אדר, בו מציינים את יום התייסדות הקהילה, באולם יוקרתי וסביב שולחנות ערוכים, לקבל על עצמם בחתימה והתחייבות על תוכן הלימוד הקבוע אותו מתכננים הם ללמוד במהלך השנה הקרובה. חלקו הראשון של המעמד מוקדש לביטוי השמחה והרגנה על כך

שעמדו בהתחייבותם אשתקד ועמלו ועסקו בחדוות התורה כפי אשר קיבלו על עצמם.

"המעמד - המתקיים מזה עשור שנים - מלא שמחה הפורצת גבולות, בריקודי עוז הנובעים מעומק לב השש ושמח בשמחת התורה, כאשר במרכז המעמד נישאים דברים מפי מורנו הגה"צ רבי ברוך מרדכי מינצברג שליט"א - האיש על העדה המעודד וממריץ בדברות קודש מלהיבים לקבוע עיתים לתורה, אשר היא חיינו ואורך ימינו. או-אז מחולקים 'שטרות ההתחייבות' ללימוד השנה הבעל"ט, עם מגוון מסלולים המותאמים לכל שכבות הציבור, אברכים ובעלי בתים, המוצאים כל אחד את מה שליבו חפץ במסגרת הלימודים המגוונים בגמרא הלכה מוסר ואגדה."

המסלולים מגוונים ומותאמים לכל דורש, מספר הרב שטרן שליט"א, כאשר לאברכי הכוללים הזוכים לשבת בבית ה' קיימים המסלולים הוותיקים בגמרא, הוראה ומשפט במסגרת 'מפעל חתני התורה ההוראה והמשפט', בהם הם מתחייבים לסיים חומר רב עם עמידה במבחנים תקופתיים, שבסיומם הם מוכתרים בכתרה של תורה במעמד זה - חתני תורה, חתני הוראה, וחתני משפט. זהו מעמד רב הוד, בו אף הוריהם וקרובי משפחותיהם באים להשתתף ולשוש עמהם ולראותם נוחלים כבוד תורה. אף מלגות חודשיות מוענקות להם, וב"ה כבר למעלה ממאה אברכים כבר זכו להתעטר בתואר 'חתני תורה והוראה'.

מסלול ייחודי הוא 'חתן הספר', אשר תכליתו לעודד יצירות תורניות, כאשר בסיום התקופה ניתנת האפשרות לחתן שעמד בכללים - להוציא ספר מפרי יצירתו לאור עולם במימון הארגון התורני של הקהילה.

מוסיף הגר"ח שטרן ומציין: "מפעל 'חתני תורה והוראה' התייסד על פי דרכו ומשנתו החינוכית של רבנו הגדול בעל 'בן מלך' זצוק"ל. היה זה כאשר באתי אליו עם הצעה לפתוח קרן 'לחתני תורה והוראה', כאשר בכל שנה בוחרים רק בשני אברכים,

התורה, ובנוסף לזה יש תוכנית נוספת בשם 'כתר תורה', אשר מטרתה לעודד את חתני ההוראה להיות מורי הוראה בישראל. דבר זה הוכיח את עצמו מאד, עד שהיו שנים שהוכתרו בקהילתנו 20 אברכים כ'חתני התורה', וב"ה שעוד כמה קהילות העתיקו רעיון זה והצליחו וגם עשו פרי".

(מתוך המבשר תורני חג השבועות תשפ"א)

אחד ל'חתן הוראה' והשני ל'חתן התורה'. והוא פסק לי נחרצות שאין לעשות זאת, לתת הזדמנות רק לבודדים והמובחרים, ואילו השאר יפלו לסף הייאוש.

"לכן הציע אז רעיון אחר, לייסד את המפעל באופן שייתן אפשרות והזדמנות לכל אחד ואחד להיות 'חתן התורה', על ידי שכל אברך שהגיע להספק הנדרש ע"פ הכללים יוכתר ל'חתן

יומא דהילולא

בדיוק כאשר צלצל הטלפון הציבורי, עבר במקום ראש הישיבה, הרים את השפופרת ושאל את מי מבקשים. כששמעה הבת את קולו של אביה שאלה בפליאה: אינני מבינה, לאן התקשרתי? הביתה?

ליארציט הגאון רבי דוד מן זצ"ל ראש ישיבת כנסת חזקיהו - י"ד בסיון תשע"ב

שיעור בישיבה, אני גם עושה זאת... רק לאחר מכן בתפילת ערבית, כשהבחין הבחור ברבי דוד יושב צמוד לחזן וגילה שהאיש יושב לצדו היה ראש הישיבה בכבודו ובעצמו, נדהם לגודל פשטותו וחכמתו.

פעם שח לו אחד הבחורים כי הוא מתקשה בשמיעה, אך חפץ הוא להיכנס לשיעוריו של ראש הישיבה שנודעו בייחודיותם. שאלו ראש הישיבה בעדינות כיצד יוכל להבין את השיעור אם אינו שומע כראוי, והלה השיב כי הוא קורא היטב את השפתיים, וכך יוכל לקרוא את שפתי ראש הישיבה ולהבין את השיעור. למחרת כשהגיע רבי דוד לאמירת השיעור, היה שפמו מקוצץ... ובמשך כל אותה שנה הקפיד על כך, כדי שאותו בחור יוכל להבין את השיעור כראוי דרך קריאת השפתיים.

אחד האברכים הבחין בוקר אחד ברבי דוד יוצא מביתו זמן מה קודם התפילה בלוויית יהודי מרושל עטור בליות, וצועד עמו ברחוב הישיבה. הדבר היה בעיניו לפלא, מה לאותו אדם ולראש הישיבה זמן קצר קודם תפילת השחר בישיבה? רק לאחר שבירר זאת התגלתה לו האמת, שאותו יהודי בא אמש בשעת לילה לכפר לאסוף מעות בעבור נישואי בתו וסיפר על קשיי הרבים, ורבי דוד, כהרגלו לסייע לכל אדם ליווה אותו לבתים הסמוכים אליו באומרו שאם יתלווה אליו לבטח יוכל להשיג יותר מעות לצרכיו. לאחר מכן הכניסו לביתו, דאג לו לארוחה דשנה והפציר בו שישאר לננום בביתו את שנת הלילה, ומיד עם שחר ליווה אותו לתחנת האוטובוס להראות לו את הדרך.

(מתוך כתבה ביתד נאמן, בלק תשע"ב)

כגדלותו בתורה של הגאון רבי דוד מן זצ"ל, ראש ישיבת כנסת חזקיהו, כך היו גודל ענוותנותו ופשטות הליכותיו.

הוא היה רגיל גם ברום מעמדו כראש ישיבה להרים כל טלפון ציבורי שצלצל בעת שעבר בקומת הישיבה. פעם התקשרה בתו לבקש שיקראו לבעלה הלומד בבית המדרש בישיבה, ובדיוק אז עבר שם אביה - ראש הישיבה, הרים את השפופרת ושאל את מי מבקשים. כששמעה הבת את קולו של אביה שאלה בפליאה: אינני מבינה, לאן התקשרתי? הביתה? והוא השיב בפשטות: לא, התקשרת לישיבה, אבל אני הרמתי את השפופרת ואקרא לבעלך מיד... כשרבים הביעו פליאה כיצד מתנהג כך ראש הישיבה, והרי אין הדבר יאה למעמדו, ענה בפשטות: "הרי אם מתקשרים, סימן שצריכים מישהו. כמו שכאשר דופקים בדלת, פשוט הוא שאם ניתן הולכים מיד לפתוח, ולא משנה מי פותח את הדלת, כך הוא גם בענין זה. אם מישהו צריך לעזרה - וכי לא אסייע לו במבוקשו? רוב שנותיו נהג, שכשהגיע לישיבה היה פושט את האיצטלא דרבנו, מתיישב בספסל האחרון ומתעמק בתלמודו. באחד הימים הגיע בחור צעיר לבדוק את הישיבה, התיישב על ידו והחל לתלמוד תוך כדי שהוא בוחן את הישיבה והתנהלותה. הוא ניצל הזדמנות שרבי דוד ישב לצדו, ונראה היה לו כאחד השייך לישיבה, והחל לשאול אותו שאלות על הישיבה, כשרבי דוד בפשטותו משיב לו אחת לאחת על כל שאלותיו.

לבסוף כשנשאל מה תפקידו בישיבה, השיב בענוות חן: אני מסדר מה שצריך כאן בישיבה. אם חסר למישהו אוכל, אני דואג לו. אם לבחור חסרה מיטה, אני דואג לו. ואם נצרך הדבר שיאמרו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?   שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מהי ה'פצצה' שהחפץ חיים לא רצה להטיל על הציבור?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

בשם הגר"ח מבריסק, ש"ולא יהיה כקורח ועדתו" בא ללמד, שלא תהיה עוד מחלוקת כה ברורה כמחלוקת קרח ועדתו, שצד אחד צודק והשני חייב, ועל כן יזהר מן המחלוקת כמפני אש מתלקחת [כי אין לדעת עם מי הצדק].

עוד בחומרת וגנות המחלוקת, הביא בנו של ה'חפץ חיים' (דוגמא משיחות אבי עמ' פ) בשם הג"ר טוביה אב"ד לונא, שבעת המחלוקת שהיתה בישיבת ראדין, נשברה רוחו של ה'חפץ חיים' מאד כתוצאה מכך, ונכנס אל הישיבה ודרש כשעתיים במרירות נפש על עוון המחלוקת. ואמר שאמנם לא הביא בספרו את דברי הרמב"ם החמורים (פ"ז מדעות) על בעלי מחלוקת ולשון הרע, שכתב "ואלו שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתין ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים, המינים והאפיקורסים וכו' ובעלי לשון הרע" - כי "לא רצה להטיל פצצה כזו על הציבור", אך על פי האמת, כיון שהרמב"ם הפוסק המפורסם העתיק את הדברים להלכה, כך הוא הדין ולא יועיל לבעלי מחלוקת ולשון הרע שום עצה וזכות. ואמר אז לבני הישיבה, שעם כל חביבותו ללומדי תורה, מוטב לו שיאבדו אפילו שבעים ישיבות, משיכנס בחבורת כת בעלי מחלוקת ולשון הרע.

בסעיף י"ב מהפתיחה (לאווין) הנלמד היום בסדר הלימוד היומי בחפץ חיים, כותב ה'חפץ חיים' שאדם הגורם על ידי סיפורו לחזק או להמשיך מחלוקת, עובר גם בלאו של 'לא יהיה כקורח ועדתו', שהוא אזהרה שלא להחזיק במחלוקת.

בהגהות 'באר מים חיים' כותב ה'חפץ חיים' כי בדבריו אלו נקט כדעת הסמ"ג ורבנו יונה, שלמדו שלא זו נאמר על כל המחזיק במחלוקת מכל סוג שהיא, וציין לעיין ברמב"ן (ספר המצוות שורש ח) שחולק וסובר שלא זו נאמר רק על מי שחולק על הכהונה ואומר שאינה שייכת לשבט אהרן הכהן, ומדרבנן דרשוהו באסמכתא על כל המחזיק במחלוקת.

בביאורים ומוספים מציינים, כי ישנן עוד דעות בראשונים שפסוק זה לא נאמר כלל בתורת אזהרה ולא, אלא הוא גילוי של התורה על העונש הראוי לבעלי מחלוקת. אכן כתב הח"ח לקמן (שמירת הלשון שער הזכירה פט"ו בהגה"ה), שגם לדעות אלו, אם נשבע להחזיק במחלוקת, קרוב הדבר שהוא בכלל נשבע לעבור על המצוה, כיון שיש כמה פסוקים בתורה המרמזים על עוון המחלוקת, ועל כן נראה שישאל על שבועתו.

וביאור נוסף על פסוק זה בדרך הדרש, הביא בספר עלי באר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

טעם אמירת מזמור "למנצח בנגינות" בצורת מנורה שחרית ומנחה

יומא דף מד

למדנו לקטורת שמכפרת

התורה "ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה" (שמות ל ח). הקטורת והשמן היו תמיד ביחד, ללמדנו שכשם שהקטורת מכפרת, וכמו שדרשו חז"ל (יומא מד.) "למדנו לקטורת שמכפרת, שנאמר (במדבר יז יב) 'ויתן את הקטורת ויכפר על העם' - כך גם השמן מכפר.

מסיבה זו תקנו חכמי ספרד לומר בתפילת מנחה, קודם "עלינו לשבח", את המזמור הזה, "למנצח בנגינות מזמור שיר". רבים שאלו: מהו המקור למנהג? אלא, משום שבדרך כלל מתפללים תפילת מנחה סמוך לשקיעת החמה, וזו היתה השעה בה הכהן הגדול היה מקטיר את הקטורת ומדליק את המנורה. גם בבוקר נוהגים לומר את המזמור הזה לפני "ברוך שאמר", מאותה סיבה, שהרי גם בבוקר היה הכהן הגדול מקטיר קטורת ומדליק את המנורה.

(מתוך 'דורש ציון' | פרשת בהעלותך)

רבי דוד אבודרהם כותב בחיבורו, בסדר שיר של יום, שישנם מקומות שנוהגים לומר בכל יום, "למנצח בנגינות" (תהילים ס"ז) בצורת מנורה. קדם לו בעל ה'רוקח', רבי אליעזר מגרמיזא, שהזכיר מנהג זה וביאר את טעמו: כיון שבמזמור זה, ישנם שבעה פסוקים וארבעים ותשע תיבות [חוץ מהפסוק הראשון: "למנצח בנגינות מזמור שיר", המהווה רק פתיחה], המכוונים כנגד שבעת קני המנורה וארבעים ותשעה קישוטים: עשרים ושניים הגביעים, תשעת הפרחים, אחד עשר הכפתורים ושבעת הנרות. הוא הוסיף וכתב, שהאומר מזמור זה בכל יום - הריהו כמי שמדליק את המנורה הטהורה בבית המקדש, וכאילו מקבל פני שכינה.

זאת ועוד: בכח קריאת המזמור הזה זוכים לכפרת עוונות. הזוהר הקדוש מפרש את הפסוק "שמן וקטורת ישמח לב" (משלי כז ט), שהקטרת הקטורת היתה תמיד - בין בבוקר ובין בשעות בין הערבים - בסמוך להדלקת שמן המנורה, כמו שאומרת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם צריך להימנע מלדבר עד לאחר ה'תקיעות להומרא' שלאחר תפילת מוסף?

שנוהגים לתקוע לאחר גמר התפילה תקיעות נוספות על פי שיטות שונות, אין לדבר עד לאחר תקיעות אלו, כדי שהברכה תחול אף עליהן. אולם, יש שכתבו שאין צורך להקפיד על כך מעבר לתקיעות שבתפילה עצמה, כיון ששאר התקיעות אינן מן הדין, אלא מנהג או חומרא.

[שו"ע תקצב, ג, משנ"ב ח, יא ריב, ושעה"צ יד; ביאורים ומוספים דרשו, 9]

מעט שמברכים על תקיעת השופר לפני תפילת מוסף, עד גמר התקיעות שבמוסף, לאחר ברכת 'שופרות' - אסור להפסיק בדיבור, כיון שהברכה חלה על כל התקיעות. ובלאו הכי, אין להפסיק בדיבור בשעת קיום מצוה, כל זמן שלא השלים את חובתו. ויש אומרים, שראוי שלא להפסיק בדיבור עד לאחר התקיעות שנוהגים לתקוע לאחר תפילת מוסף; ויש שהוסיף, שבמקומות

מי שהפסיק בדיבור בין ברכת השופר לתקיעה - האם צריך לשוב ולברך?

ובין התקיעות עצמן, אסור להפסיק בדיבור שאינו קשור לתקיעות, אבל בדיעבד, אין לברך שנית. ומגמר התקיעות שלפני מוסף עד סוף התקיעות שלאחר מוסף - למעט בין התקיעות עצמן - מותר לכתחילה להפסיק בדיבור בענין התקיעות, או בתפילות; והמפסיק בענינים אחרים, לא יברך שנית.

[שו"ע תקצב, ג, ומשנ"ב יא-יד; ביאורים ומוספים דרשו, 13-14]

כאמור, אסור להפסיק בדיבור מתחילת התקיעות ועד סופן, אך יש הבדלים בין השלבים השונים: בין הברכה לתקיעה הראשונה, אסור להפסיק בדיבור כלל, אלא אם כן יש הכרח לדבר בענין התקיעות עצמן; וראוי אף שלא לסמן באצבעות, וכדומה, או להשתהות יותר מ'כדי דיבור'. ומי שהפסיק בדיבור - אפילו במילה אחת - שאינו קשור לתקיעות, ישוב ויברך.

אילו דברי תורה מותר ללמוד בין התקיעות בראש השנה?

ומגמר התקיעות שלפני תפילת מוסף ואילך, שמותר להפסיק בתפילות - מותר להפסיק אף באמירת תהילים, בבקשות פרטיות, בניגון התפילה יחד עם החזן, ובאמירת 'ברוך הוא וברוך שמו'; וכן מותר להפסיק בדברי תורה מענין התקיעות, כגון הלכות תקיעת שופר. והרהור בדברי תורה, מותר בכל ענין שהוא.

[משנ"ב תקצב, יב, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 11-12]

בהמשך לאמור: מן הדין, הואיל ובין התקיעות שלפני תפילת מוסף אסור להפסיק אף בדיבור מענין התקיעות, אין לומר את ה'יהי רצון' הנדפס במחזורים בין סדרי התקיעות, ויש לאומרו לאחר גמר התקיעות, וכך נהגו רבים מגדולי ישראל. אולם, בקהילות רבות נהגו לאומרו, ואין למחות בידם.

* לדעת פוסקים רבים, התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה, הן בחזרת הש"ץ; וכך מנהג קהילות רבות מבני אשכנז. מאידך, בקהילות רבות נהגו, על פי האריז"ל והבעל שם טוב, לתקוע בתפילת הלחש.
* לדעת הגרי"ז מבריסק, חובה על כל יחיד מהציבור להקשיב לחזרת הש"ץ בתפילת מוסף של ראש השנה, כדי לקיים את תקנת התקיעות 'על סדר הברכות'; ורבים חולקים.
* מי שאינו יכול להתפלל עם הציבור, ישתדל לכוון להתפלל בשעה שהציבור בעירו מתפללים; ובראש השנה, בשלוש השעות הראשונות של היום, יש להימנע מתפילה שלא בשעת תפילת הציבור.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לתת מתנה בתשעה באב?

ונתינת מתנה בתשעה באב - אסורה, ואף להבטיח מתנה אסור, כיון שדברים אלו הם בכלל שאלת שלום; אולם, אם טעו ונתנו מתנה בתשעה באב, אין צורך להחזירה, כיון ששאלת השלום כבר נעשתה בעצם נתינת המתנה. ומתן צדקה מותר בתשעה באב; וכן מותר להכין ארוחה (פשוטה) לסיום הצום עבור אדם אחר, ולתת לו אותה בתשעה באב.

[שו"ע תקנ"ד, כ, ומשנ"ב מא-מב; ביאורים ומוספים דרשו, 64-63]

'שאלת שלום' אסורה בתשעה באב, דהיינו, אסור לאדם לברך את זולתו לשלום. והנתקל באדם שאינו יודע הלכה זו וברכו לשלום, מותר להשיבו בשפה רפה ובכובד ראש; ולכתחילה, עדיף לומר לו שבתשעה באב אסור לברך לשלום. ומותר לעשות תנועה של ברכת שלום, בנענוע הראש או בהרמת היד. וכמו כן, התעניינות בשלום הזולת שאינה לשם נימוס בלבד, אלא לצורך, כגון כדי לעזור לחולה - מותרת.

הלוח היומי

י"ד בסיון | רבי ניסים ב"ר יעקב יגן זצ"ל,
מגדולי מחזירי התשובה, ר"י וכולל קהילת
יעקב, בעל נתיבי אור, חיים של תורה ועוד

יארצייט:

תקפ"א: רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין (איצקוביץ) זצ"ל, מייסד ישיבת וולוז'ין, בעל נפש החיים, חוט המשולש, כתר ראש, רוח חיים ועוד.

תרס"ב: רבי נפתלי הירץ ב"ר אליהו לייב הלוי וידנבוים זצ"ל, רבה הראשון של יפו, בעל פי' שער נפתלי ואמרי שפר על סידור הגר"א, לוחות הברית על ספר ברית עולם ועוד.

תשכ"ד: רבי חיים יחיאל מיכל ב"ר חיים יחיאל מיכל (שנפטר לפני לידת בנו) ביק זצ"ל, אב"ד מז'בוז'.

תשמ"ג: רבי צבי אלימלך ב"ר חיים קאליש זצ"ל, ממנוקטש, בעל כבוד חכמים והיכל מלכים.

תשמ"ה: רבי משה ב"ר פנחס דוד הלוי הורביץ זצ"ל, האדמו"ר מבוסטון.

תש"ס: רבי ניסים ב"ר יעקב יגן זצ"ל, מגדולי מחזירי התשובה, ר"י וכולל קהילת יעקב, בעל נתיבי אור, חיים של תורה ועוד.

תשע"ב: רבי דוד יצחק ב"ר מרדכי לייב מן זצ"ל, ר"י כנסת חזקיהו-כפר חסידים, בעל באר מרים, תהלה לדוד, די באר ועוד.

יארצייט הגאון רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין בעל ה"נפש החיים"

קדושת התפילה תלויה בכוונה

כתב ה"נפש החיים": כל אחד מחויב לשית עצות בנפשו ולבקש תחבולות מלחמת מצוה, להימלט מבלבול המחשבות אשר לא טהורים, שתתחונן דעתו עליו לעבודת התפילה כראוי, כי עבודת התפילה היא לנו עתה במקום עבודת הקורבן, שעל ידי קדושת מחשבתו של הכהן היה הקורבן מתעלה לריח ניחוח לפניו, יתברך שמו.

(נפש החיים שער ב פרק יב)

נשתדל להתאמץ לכוון בתפילה, ואם יעלו במחשבתנו מחשבות זרות באמצע התפילה, נעצור מלהתפלל עד שיסתלקו המחשבות הלל

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il